Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

16. november 2021 *

Eelotsusetaotlus – Eelotsuse kiirmenetlus – ELL artikkel 50 – Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping – ELTL artikkel 217 – Ühendkuningriigiga sõlmitud kaubandus- ja koostööleping – Protokoll (nr 21) Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes – Õigusalane koostöö kriminaalasjades – Euroopa vahistamismäärus – Raamotsus 2002/584/JSK – Väljaastumislepinguga Euroopa vahistamismääruse korra ajutine kehtima jätmine Ühendkuningriigi suhtes – Ühendkuningriigiga sõlmitud kaubandus- ja koostöölepinguga kehtestatud loovutamismehhanismi käsitlevate sätete kohaldamine Euroopa vahistamismääruse suhtes – Iirimaale siduv kord

Kohtuasjas C-479/21 PPU,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Supreme Courti (Iirimaa kõrgeim kohus) 30. juuli 2021. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 3. augustil 2021, Euroopa vahistamismääruste täitmise menetlustes järgmiste isikute suhtes:

SN,

SD

menetluses osalesid:

Governor of Cloverhill Prison,

Iirimaa,

Attorney General,

Governor of Mountjoy prison,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president K. Lenaerts, asepresident L. Bay Larsen, kodade presidendid A. Arabadjiev, E. Regan, I. Jarukaitis, N. Jääskinen, I. Ziemele ja J. Passer, kohtunikud M. Ilešič, J.-C. Bonichot, M. Safjan (ettekandja), F. Biltgen, N. Piçarra, L. S. Rossi ja N. Wahl,

kohtujurist: J. Kokott,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikku menetlust ja 27. septembri 2021. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– SN, esindajad: *solicitors* M. Hanahoe ja R. Purcell, S. Guerin ja C. Donnelly, *SC*, ning *barristers* M. Lynam ja S. Brittain,

– SD, esindajad: *solicitor* C. Mulholland, S. Guerin ja C. Donnelly, *SC*, *barristers* M. Lynam ja S. Brittain ning E. Walker, *BL*,

– Iirimaa, esindajad: P. Gallagher, A. Morrissey ja C. McMahon, keda abistasid M. Gray ja R. Kennedy, *SC*, A. Carroll, L. Masterson ja H. Godfrey, *BL*,

– Taani Kuningriik, esindaja: L. Teilgård,

– Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: A. Ștefănuc, K. Pleśniak, A. Antoniadis ja J. Ciantar,

– Euroopa Komisjon, esindajad: H. Leupold, L. Baumgart ja H. Krämer,

olles 9. novembri 2021. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada ELL artiklit 50, ELTL artiklit 217, EL lepingule ja ELT lepingule lisatud protokolli (nr 21) Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes (edaspidi „protokoll (nr 21)“), Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingut (ELT 2020, L 29, lk 7; edaspidi „väljaastumisleping“) ja ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelist kaubandus- ja koostöölepingut (ELT 2021, L 149, lk 10; edaspidi „kaubandus- ja koostööleping“).

2 Taotlus on esitatud kahe Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi õigusasutuse tehtud vahistamismääruse Iirimaal täitmise raames vastavalt SD suhtes kriminaalkaristuse täitmisele pööramiseks ja SNi suhtes kriminaalmenetluse läbiviimiseks.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Aluslepingud

3 ELL artikkel 50 näeb ette:

„1. Iga liikmesriik võib kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega otsustada liidust välja astumise.

2. Liikmesriik, kes otsustab välja astuda, teatab oma kavatsusest Euroopa Ülemkogule. Euroopa Ülemkogult saadud suuniste kohaselt räägib liit selle riigiga läbi ja sõlmib lepingu, milles sätestatakse riigi väljaastumise kord, võttes arvesse tema ja liidu tulevaste suhete raamistikku. Asjaomase lepingu üle peetakse läbirääkimisi [ELTL] artikli 218 lõike 3 kohaselt. Selle sõlmib nõukogu, tehes otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist.

3. Aluslepingute kohaldamine asjaomase liikmesriigi suhtes lõpeb väljaastumislepingu jõustumise kuupäeval või lepingu puudumisel kahe aasta möödumisel lõikes 2 osutatud teatest, kui Euroopa Ülemkogu kokkuleppel asjaomase liikmesriigiga ei otsusta ühehäälselt seda tähtaega pikendada.

4. Lõigete 2 ja 3 kohaldamisel väljaastuvat liikmesriiki esindav Euroopa Ülemkogu ja nõukogu liige ei osale seda liikmesriiki puudutavatel Euroopa Ülemkogu või nõukogu aruteludel ja otsuste tegemisel.

Kvalifitseeritud häälteenamust määratletakse [ELTL] artikli 238 lõike 3 punkti b kohaselt.

5. Kui liidust välja astunud riik avaldab soovi uuesti liitu astuda, menetletakse tema taotlust artiklis 49 osutatud korras.“

4 ELTL artikli 82, mis kuulub selle lepingu kolmanda osa V jaotisesse „Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala“, lõige 1 sätestab:

„Liidus põhineb kriminaalasjades tehtav õigusalane koostöö kohtuotsuste ja õigusasutuste otsuste vastastikuse tunnustamise põhimõttel ning hõlmab liikmesriikide õigus- ja haldusnormide lähendamist lõikes 2 ja artiklis 83 osutatud valdkondades.

Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad seadusandliku tavamenetluse kohaselt vastu meetmed, et:

[…]

d) hõlbustada liikmesriikide õigusasutuste või samaväärsete asutuste vahelist koostööd kriminaalasjade menetlemisel ja otsuste täitmisel.“

5 ELTL viienda osa, mis käsitleb liidu välistegevust, V jaotises „Rahvusvahelised lepingud“ asuv artikkel 217 on sõnastatud järgmiselt:

„Liit võib ühe või mitme kolmanda riigiga või rahvusvahelise organisatsiooniga sõlmida lepinguid, millega luuakse assotsiatsioon, mis hõlmab vastastikuseid õigusi ja kohustusi, ühismeetmeid ja erimenetlusi.“

Protokoll (nr 21)

6 Protokolli (nr 21) artikkel 1 näeb ette:

„Kui artiklist 3 ei tulene teisiti, ei osale Ühendkuningriik ja Iirimaa vastavalt [ELTL] kolmanda osa V jaotisele ettepandud meetmete vastuvõtmisel nõukogus. Nõukogu otsuste puhul, mis tuleb vastu võtta ühehäälselt, on vajalik nõukogu liikmete ühehäälsus, välja arvatud Ühendkuningriigi ja Iirimaa valitsuste esindajate hääled.

Käesoleva artikli kohaldamiseks määratletakse kvalifitseeritud häälteenamust vastavalt [ELTL] artikli 238 lõikele 3.“

7 Selle protokolli artikkel 2 näeb ette:

„Artiklis 1 sätestatu kohaselt ja kui artiklitest 3, 4 ja 6 ei tulene teisiti, ei ole Ühendkuningriigile või Iirimaale siduv ega nende riikide suhtes kohaldatav ükski [EL] toimimise lepingu kolmanda osa V jaotise säte, ükski selle jaotise alusel võetud meede, ükski selle jaotise alusel liidu poolt sõlmitud rahvusvaheline leping ega ükski mõnda sellist sätet tõlgendav Euroopa Liidu Kohtu otsus; ükski selline säte, meede või otsus ei mõjuta mingil viisil nende riikide pädevust, õigusi ja kohustusi; ükski selline säte, meede või otsus ei mõjuta mingil viisil *acquis communautaire*'i ega liidu *acquis*'d ega moodusta osa liidu õigusest, mida kohaldatakse Ühendkuningriigi ja Iirimaa suhtes.“

8 Nimetatud protokolli artikli 3 lõike 1 esimene lõik on sõnastatud järgmiselt:

„Ühendkuningriik või Iirimaa võib kolme kuu jooksul pärast [EL] toimimise lepingu kolmanda osa V jaotise alusel ettepaneku või algatuse esitamist nõukogule teatada kirjalikult nõukogu eesistujale, et ta soovib osaleda mis tahes sellise kavandatud meetme võtmisel ja kohaldamisel, misjärel sellel riigil on õigus nii toimida.“

9 Sama protokolli artikkel 4a sätestab:

„1. Käesoleva protokolli sätteid kohaldatakse Ühendkuningriigi ja Iirimaa puhul ka nende meetmete suhtes, mis on vastu võetud või kavandatud [EL] toimimise lepingu kolmanda osa V jaotise kohaselt ja millega muudetakse olemasolevat meedet, mis on nende suhtes siduv.

2. Kui nõukogu määrab komisjoni ettepaneku põhjal siiski kindlaks, et Ühendkuningriigi või Iirimaa mitteosalemine olemasoleva meetme muudetud versioonis muudab asjaomase meetme elluviimise teiste liikmesriikide või liidu jaoks mittetoimivaks, võib ta esitada neile tungiva üleskutse teha artikli 3 või 4 kohane teade. Artikli 3 kohaldamisel algab kahekuuline lisaperiood alates nõukogu poolt sellise otsuse tegemise kuupäevast.

[…]“.

10 Protokolli (nr 21) artikkel 6 sätestab:

„Kui käesolevas protokollis osutatud juhtudel Ühendkuningriik või Iirimaa on seotud nõukogu poolt [EL] toimimise lepingu kolmanda osa V jaotise alusel võetud meetmega, siis seoses selle meetmega kohaldatakse kõnealuse riigi suhtes aluslepingute asjakohaseid sätteid.“

Väljaastumisleping

11 Väljaastumislepingu artikkel 62 kuulub lepingu kolmandasse ossa, kus asuvad „[v]äljaastumisega seotud sätted“, ja kannab pealkirja „Pooleliolevad õigusalase koostöö menetlused kriminaalasjades“. Selle artikli lõige 1 sätestab:

„Nii Ühendkuningriigis kui ka liikmesriikides, juhul kui tegemist on Ühendkuningriiki hõlmava olukorraga, kohaldatakse järgmisi sätteid:

[…]

b) Euroopa vahistamismääruste suhtes kohaldatakse nõukogu [13. juuni 2002. aasta] raamotsust 2002/584/JSK [Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta (EÜT 2002, L 190, lk 1; ELT eriväljaanne 19/06, lk 34),] kui tagaotsitav on Euroopa vahistamismääruse täitmiseks vahistatud enne üleminekuperioodi lõppu, olenemata sellest, kas vahistamismäärust täitev õigusasutus on otsustanud tagaotsitava vahi alla jätta või ta ajutiselt vabastada;

[…]“.

12 Selle lepingu neljandas osas „Üleminek“ sisalduv artikkel 126 „Üleminekuperiood“ näeb ette:

„Ülemineku- või rakendusperiood algab käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval ja lõpeb 31. detsembril 2020.“

13 Lepingu neljandas osas sisalduv artikkel 127 „Ülemineku kohaldamisala“ sätestab:

„1. Üleminekuperioodil kohaldatakse liidu õigust Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis, kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti.

[…]

6. Iga viidet liikmesriikidele lõike 1 alusel kohaldatavas liidu õiguses, nagu seda rakendatakse ja kohaldatakse ka liikmesriikides, mõistetakse üleminekuperioodil selliselt, et see hõlmab Ühendkuningriiki, kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti.

[…]“.

14 Sama lepingu kuuendas osas, kus asuvad „[i]nstitutsioonilised ja lõppsätted“, paikneva artikli 185 „Jõustumine ja kohaldamine“ neljas lõik näeb ette:

„Teist ja kolmandat osa, välja arvatud artiklit 19, artikli 34 lõiget 1, artiklit 44 ja artikli 96 lõiget 1, samuti kuuenda osa I jaotist ja artikleid 169–181 kohaldatakse alates üleminekuperioodi lõpust.“

Kaubandus- ja koostööleping

15 Kaubandus- ja koostöölepingu põhjendus 23 on sõnastatud järgmiselt:

„Arvestades, et Ühendkuningriigi ja liidu vaheline koostöö, mis on seotud kuritegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmisega ning kriminaalkaristuste täitmisele pööramisega, sealhulgas avalikku julgeolekut ähvardavate ohtude eest kaitsmisel ja nende ennetamisel, võimaldab tugevdada Ühendkuningriigi ja liidu julgeolekut“.

16 Lepingu artikkel 1 „Eesmärk“ sätestab:

„Käesoleva lepinguga luuakse alus pooltevahelistele laiaulatuslikele suhetele heaolu ja heanaaberlikkuse alal, mida iseloomustavad tihedad ja rahumeelsed suhted ja mis põhinevad koostööl poolte sõltumatust ja suveräänsust austades.“

17 Lepingu artikkel 2 „Lisalepingud“ näeb ette:

„1. Liidu ja Ühendkuningriigi vahel sõlmitavad muud kahepoolsed lepingud on käesoleva lepingu lisalepingud, kui kõnealustes lepingutes ei ole sätestatud teisiti. Sellised lisalepingud on käesoleva lepinguga reguleeritud üldiste kahepoolsete suhete lahutamatu osa ja moodustavad osa üldisest raamistikust.

2. Lõiget 1 kohaldatakse ka

a) ühelt poolt liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Ühendkuningriigi vahel sõlmitud lepingute suhtes ning

b) ühelt poolt Euroopa Aatomienergiaühenduse ja teiselt poolt Ühendkuningriigi vahel sõlmitud lepingute suhtes.“

18 Kaubandus- ja koostöölepingu artikli 6 „Mõisted“ lõike 1 punkt g näeb ette, et selle lepingu kohaldamisel tähendab „üleminekuperiood“ väljaastumislepingu artiklis 126 ette nähtud üleminekuperioodi.

19 Kaubandus- ja koostöölepingu kolmandas osas „Õiguskaitse- ja õigusalane koostöö kriminaalasjades“ asub muu hulgas VII jaotis „Loovutamine“, mis sisaldab selle lepingu artikleid 596–632.

20 Lepingu artikkel 596 „Eesmärk“ sätestab:

„Käesoleva jaotise eesmärk on tagada, et ühelt poolt liikmesriikide ja teiselt poolt Ühendkuningriigi vaheline väljaandmissüsteem põhineb vahistamismäärusele tugineval loovutamismehhanismil, mis vastab käesoleva jaotise tingimustele.“

21 Lepingu artikkel 632 „Kohaldamine olemasolevate Euroopa vahistamismääruste suhtes“ näeb ette:

„Käesolevat jaotist kohaldatakse Euroopa vahistamismääruste suhtes, mille riik on teinud kooskõlas […] raamotsusega [2002/584] enne üleminekuperioodi lõppu, kui tagaotsitavat ei ole enne üleminekuperioodi lõppu vahistamismääruse täitmiseks vahistatud.“

Iiri õigus

22 Raamotsus 2002/584 võeti Iiri õiguskorda üle 2003. aasta Euroopa vahistamismääruse seadusega (European Arrest Warrant Act 2003). Kõnealuse seaduse § 3 võimaldab välisministril määrata selle seaduse kohaldamiseks määrusega asjaomase liikmesriigi, kes on oma riigisisese õiguse kohaselt raamotsuse jõustanud. 2004. aasta määrusega 2003. aasta Euroopa vahistamismääruse seaduse kohta (määratud liikmesriigid) (European Arrest Warrant Act 2003 (Designated Member States) Order 2004) määrati 2003. aasta Euroopa vahistamismääruse seaduse § 3 tähenduses asjaomaseks riigiks Ühendkuningriik.

23 2012. aasta seaduse Euroopa vahistamismääruse kohta (muudatus, mis puudutab kohaldamist kolmandate riikide suhtes) ja väljaandmise kohta (muudatus) (European Arrest Warrant (Application to Third Countries amendment) and Extradition (Amendment) Act 2012) kohaselt võib välisminister anda määruse 2003. aasta Euroopa vahistamismääruse seaduse kohaldamiseks kolmanda riigi suhtes, kui – nagu on täpsustatud selle seaduse § 2 lõikes 3 – nimetatud kolmanda riigi ja liidu vahel on kehtiv leping, mis käsitleb tagaotsitavate isikute üleandmist kriminaalmenetluse läbiviimiseks või karistuste täitmiseks.

24 Selleks et rakendada Ühendkuningriigi õigusasutuse tehtud Euroopa vahistamismääruste suhtes ühelt poolt väljaastumislepingu sätteid, mis käsitlevad raamotsuse 2002/584 jätkuvat kohaldamist üleminekuperioodi jooksul, ja teiselt poolt kaubandus- ja koostöölepingu sätet, mis näeb ette selle lepingu kolmanda osa VII jaotisega kehtestatud loovutamismehhanismi kohaldamise teatavate enne nimetatud üleminekuperioodi lõppu tehtud Euroopa vahistamismääruste suhtes, on Iirimaa järjestikku vastu võtnud järgmised õigusaktid:

– 2020. aasta määrus, millega muudetakse 2003. aasta Euroopa vahistamismääruse seadust (määratud liikmesriik) (European Arrest Warrant Act 2003 (Designated Member State) (Amendment) Order 2020), ja 2019. aasta seadus Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumise kohta (seonduvad sätted) (Withdrawal of the United Kingdom from the European Union (Consequential Provisions) Act 2019), mis käsitlevad enne üleminekuperioodi lõppu tehtud Euroopa vahistamismäärusi, mis puudutavad enne selle perioodi lõppu vahistatud isikuid;

– 2020. aasta määrus Euroopa vahistamismääruse kohta (kohaldamine kolmandate riikide suhtes) (Ühendkuningriik) (European Arrest Warrant (Application to Third Countries) (United Kingdom) Order 2020), mis käsitleb enne üleminekuperioodi lõppu tehtud Euroopa vahistamismäärusi, mis puudutavad isikuid, keda ei ole selle perioodi lõppedes veel vahistatud.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

25 SD vahistati Iirimaal 9. septembril 2020 Euroopa vahistamismääruse alusel, mille Ühendkuningriigi õigusasutus tegi 20. märtsil 2020 kaheksa-aastase vabadusekaotusliku karistuse täideviimiseks. SN vahistati 25. veebruaril 2021 Iirimaal Euroopa vahistamismääruse alusel, mille seesama asutus tegi 5. oktoobril 2020 kriminaalmenetluse läbiviimiseks. Puudutatud isikud võeti Iirimaal vahi alla, et oodata ära otsus nende üleandmise kohta Ühendkuningriigi õigusasutustele, ja nad viibivad hetkel vahi all.

26 SD ja SN esitasid vastavalt 16. veebruaril 2021 ja 5. märtsil 2021 High Courtile (kõrge kohus, Iirimaa) uurimistaotluse, milles nad sisuliselt vaidlustasid vahistamise õiguspärasuse, väites, et Iirimaa ei võinud enam kohaldada Euroopa vahistamismääruse korda Ühendkuningriigi suhtes. Pärast seda, kui nimetatud kohus oli tuvastanud, et puudutatud isikute vahistamine oli õiguspärane, keeldus ta tegemast määrust nende vabastamiseks. Seejärel esitasid puudutatud isikud eelotsusetaotluse esitanud kohtule kaks eraldi apellatsioonkaebust.

27 Nimetatud kohtu sõnul on 2003. aasta Euroopa vahistamismääruse seadus, millega on Iiri õigusesse üle võetud raamotsus 2002/584, kohaldatav kolmanda riigi suhtes siis, kui nimetatud kolmanda riigi ja liidu vahel on kehtiv leping, mis käsitleb tagaotsitavate isikute üleandmist kriminaalmenetluse läbiviimiseks või karistuste täitmiseks. Siiski peab kõnealune leping selleks, et seda seadust kohaldada, olema Iirimaale siduv.

28 Seega juhul, kui väljaastumislepingu ning kaubandus- ja koostöölepingu sätted, mis käsitlevad Euroopa vahistamismääruse korda, ei ole Iirimaale siduvad, on riigisisesed meetmed, mis näevad ette selle korra kehtima jäämise Ühendkuningriigi suhtes, kehtetud ja järelikult on puudutatud isikute vahistamine õigusvastane. Seega sõltub nende vahistamise õiguspärasus sellest, kas väljaastumisleping ning kaubandus- ja koostööleping on Iirimaale siduvad, mis ei pruugi nii olla, kuna need sisaldavad vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala alla kuuluvaid meetmeid, milles Iirimaa protokolli (nr 21) kohaselt ei osale.

29 SN ja SD on seisukohal, et ELL artikkel 50 ega ELTL artikkel 217, mis on vastavalt väljaastumislepingu ning kaubandus- ja koostöölepingu õiguslik alus, ei saa olla aluseks vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva alaga seotud meetmete lisamisele nendesse lepingutesse. Mõlema lepingu puhul oleks tulnud aluseks võtta ka ELTL artikli 82 lõike 1 teise lõigu punkt d, kuna viimati nimetatud sätte lisamine nende lepingute õigusliku alusena tingib protokolli (nr 21) kohaldamise.

30 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib siiski, et Iirimaa teatas oma soovist osaleda raamotsuse 2002/584 kohaldamisel veel ajal, kui Ühendkuningriik osales sellega loodud korras. Niisiis ei kehtesta väljaastumislepingu ning kaubandus- ja koostöölepingu sätted Iirimaale uusi kohustusi, vaid näevad pigem ette olemasolevate kohustuste kehtima jäämise. Lisaks on need kaks lepingut Ühendkuningriigile ja liidule rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad.

31 Neil asjaoludel otsustas Supreme Court (Iirimaa kõrgeim kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„Võttes arvesse, et Iirimaa on säilitanud vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala valdkonnas suveräänsuse, mis tuleneb tema õigusest osaleda valikuliselt meetmetes, mida liit sel alal ELTL kolmanda osa V jaotise alusel vastu võtab;

võttes arvesse, et [väljaastumislepingu] (ja selle sõlmimise otsuse) materiaalõiguslikuks aluseks on märgitud ELL artikkel 50;

võttes arvesse, et [kaubandus- ja koostöölepingu] (ning selle sõlmimise otsuse) materiaalõiguslikuks aluseks on märgitud ELTL artikkel 217, ning

võttes arvesse, et järelikult ei oldud seisukohal, et Iirimaal oli kohustus või võimalus valida selles meetmes osalemine, mistõttu sellist valikuvõimalust ei kasutatud:

[1)] Kas [väljaastumislepingu] sätteid, millega on ette nähtud Euroopa vahistamismääruse korra kehtima jätmine Ühendkuningriigi suhtes selles lepingus ette nähtud üleminekuperioodil, saab pidada Iirimaale siduvaks, võttes arvesse selle olulist sisu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala valdkonnas?

[2)] Kas [kaubandus- ja koostöölepingu] sätteid, millega on ette nähtud Euroopa vahistamismääruse korra kehtima jätmine Ühendkuningriigi suhtes selles lepingus ette nähtud üleminekuperioodil, saab pidada Iirimaale siduvaks, võttes arvesse selle olulist sisu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala valdkonnas?“

Kiirmenetlus

32 Eelotsusetaotluse esitanud kohus taotles Euroopa Kohtu kodukorra artiklis 107 ette nähtud eelotsuse kiirmenetluse ja teise võimalusena kodukorra artikli 105 lõikes 1 ette nähtud kiirendatud menetluse kohaldamist. Oma taotluse toetuseks viitas ta eelkõige asjaolule, et SNilt ja SD-lt on praegu võetud vabadus, et oodata ära otsus nende üleandmise kohta Ühendkuningriigi ametiasutustele.

33 Esiteks tuleb märkida, et käesolev eelotsusetaotlus puudutab sisuliselt küsimust, kas Iirimaa peab täitma Euroopa vahistamismäärusi, mis on tehtud raamotsuse 2002/584 alusel, mis kuulub EL toimimise lepingu kolmanda osa V jaotisega reguleeritud valdkonda, mis puudutab vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala. Eelotsusetaotluse saab seega lahendada kiirmenetluses.

34 Teiseks on Euroopa Kohtu praktika kohaselt oluline võtta arvesse asjaolu, et põhikohtuasjas kõnesolevalt isikult on kõnealusel ajal võetud vabadus ja tema vahi all pidamine sõltub põhikohtuasja vaidluse lahendusest (17. detsembri 2020. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud õigusasutuse sõltumatus), C-354/20 PPU ja C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, punkt 28 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 26. oktoobri 2021. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (õigus olla vahistamismäärust täitva õigusasutuse poolt ära kuulatud), C-428/21 PPU ja C-429/21 PPU, EU:C:2021:876, punkt 32).

35 Eelotsusetaotlusest nähtub, et SN ja SD on praegu vahi all. Lisaks sõltub eelotsusetaotluse esitanud kohtu selgituste kohaselt, mis on kokku võetud käesoleva kohtuotsuse punktis 28, nende edasine Iirimaal vahi all pidamine sellest, millise otsuse teeb Euroopa Kohus selles kohtuasjas, kuna sõltuvalt Euroopa Kohtu antud vastusest võib SNi ja SD vabastada või anda nad Ühendkuningriigi ametiasutustele üle.

36 Neil asjaoludel otsustas Euroopa Kohtu esimene koda 17. augustil 2021 ettekandja-kohtuniku ettepanekul ja pärast kohtujuristi ärakuulamist rahuldada eelotsusetaotluse esitanud kohtu taotlus lahendada käesolev eelotsusetaotlus kiirmenetluses.

37 Samuti otsustati paluda Euroopa Kohtul määrata see kohtuasi läbivaatamiseks suurkojale.

Eelotsuse küsimuste analüüs

38 Oma küsimustega, mida tuleb analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas Iirimaale on siduvad esiteks väljaastumislepingu sätted, mis näevad ette Euroopa vahistamismääruse korra Ühendkuningriigi suhtes kehtima jätmise üleminekuperioodil, ja teiseks kaubandus- ja koostöölepingu säte, mis näeb ette selle lepingu kolmanda osa VII jaotisega kehtestatud loovutamismehhanismi kohaldamise enne nimetatud üleminekuperioodi lõppu tehtud Euroopa vahistamismääruste suhtes, mis puudutavad isikuid, keda ei ole selliste vahistamismääruste täitmisel enne selle perioodi lõppu veel vahistatud.

39 Kõigepealt tuleb märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohus ei nimeta nende lepingute konkreetseid sätteid, mille alusel tuleb põhikohtuasjas käsitletavaid vahistamismäärusi täita. Samas ei takista see asjaolu Euroopa Kohtul esitada liikmesriigi kohtule kõik tõlgendamisjuhised, mis võib viimasel aidata menetletavat kohtuasja lahendada, olenemata sellest, kas liikmesriigi kohus neile oma küsimustes viitas või mitte. Sellisel juhul on Euroopa Kohtu ülesanne tuletada liikmesriigi kohtu esitatud teabest ja eelkõige eelotsusetaotluse põhjendustest need liidu õiguse elemendid, mida on vaidluse eset silmas pidades vaja tõlgendada (vt selle kohta 7. märtsi 2017. aasta kohtuotsus X ja X, C-638/16 PPU, EU:C:2017:173, punkt 39, ja 17. juuni 2021. aasta kohtuotsus Simonsen & Weel, C-23/20, EU:C:2021:490, punkt 81).

40 Käesoleval juhul nähtub Euroopa Kohtu käsutuses olevast toimikust, et esitatud küsimused puudutavad esiteks väljaastumislepingu artikli 62 lõike 1 punkti b koostoimes artikli 185 neljanda lõiguga ning teiseks kaubandus- ja koostöölepingu artiklit 632.

41 Väljaastumislepingu artikli 62 lõike 1 punktis b ja artikli 185 neljandas lõigus on nimelt ette nähtud, et pärast üleminekuperioodi lõppu säilib kohustus täita raamotsuse 2002/584 alusel tehtud Euroopa vahistamismäärusi, kui tagaotsitav on vahistatud enne selle perioodi lõppemist, milleks on selle lepingu artikli 126 kohaselt määratud 31. detsember 2020.

42 Mis puudutab kaubandus- ja koostöölepingu artiklit 632, siis see näeb ette, et enne üleminekuperioodi lõppu raamotsuse kohaselt tehtud Euroopa vahistamismäärused täidetakse selle kokkuleppe kolmanda osa VII jaotises ette nähtud loovutamismehhanismi alusel, kui tagaotsitavat ei ole enne selle perioodi lõppu vahistamismääruse täitmiseks vahistatud.

43 Seega tuleb täpsemalt ühelt poolt väljaastumislepingu artikli 62 lõike 1 punkti b koostoimes selle lepingu artikli 185 neljanda lõiguga ja teiselt poolt kaubandus- ja koostöölepingu artikli 632 osas kontrollida, kas nende lisamisega vastavalt esimesse ja teise lepingusse oleks pidanud kaasnema protokolli (nr 21) kohaldamine, mis tähendaks, et need sätted ei ole põhimõtteliselt kohaldatavad Iirimaa suhtes, ilma et see piiraks kõnealuses protokollis sellele liikmesriigile pakutavat võimalust osaleda EL toimimise lepingu kolmanda osa V jaotise alla kuuluvates meetmetes.

44 Neil tingimustel ja arvestades eelotsusetaotluse esitanud kohtu selgitusi tema eelotsusetaotluses tuleb tõdeda, et nende küsimustega palub see kohus Euroopa Kohtul kindlaks teha, kas ELL artiklit 50, ELTL artiklit 217 ja protokolli (nr 21) tuleb tõlgendada nii, et väljaastumislepingu artikli 62 lõike 1 punkt b koostoimes selle lepingu artikli 185 neljanda lõiguga ning koostöö- ja kaubanduslepingu artikkel 632 on Iirimaale siduvad.

45 Sellega seoses tuleb meenutada, et protokoll (nr 21) näeb ette, et Iirimaa ei osale ELTL kolmanda osa V jaotise alusel välja pakutud meetmete vastuvõtmisel nõukogus ning ükski selle jaotise alusel võetud meede ega ükski selle jaotise alusel liidu poolt sõlmitud rahvusvahelise lepingu säte ei ole Iirimaale siduv ega tema suhtes kohaldatav, välja arvatud juhul, kui ta otsustab selliste meetmete vastuvõtmises osaleda või nendega nõustuda.

46 Väljaastumisleping ning kaubandus- ja koostööleping sõlmiti siiski mitte selle jaotise, vaid vastavalt ELL artikli 50 lõike 2 ja ELTL artikli 217 alusel. Seega tuleb kindlaks teha, kas need õiguslikud alused olid iseenesest sobivad ühelt poolt selleks, et lisada väljaastumislepingusse sätted, mis käsitlevad raamotsuse 2002/584 jätkuvat kohaldamist Ühendkuningriigi tehtud Euroopa vahistamismääruste suhtes, ning teiselt poolt selleks, et lisada kaubandus- ja koostöölepingusse säte, mis näeb ette selle lepingu kolmanda osa VII jaotisega kehtestatud loovutamismehhanismi kohaldamise enne üleminekuperioodi lõppu tehtud Euroopa vahistamismääruste suhtes, mis puudutavad isikuid, keda ei ole selliste vahistamismääruste täitmisel enne selle perioodi lõppu veel vahistatud, või kas, nagu SD ja SN väidavad, oleks pidanud nende lepingute sõlmimise materiaalõiguslike aluste hulka kuuluma ka ELTL artikli 82 lõike 1 teise lõigu punkt d, et sellega kaasneks protokolli (nr 21) kohaldamine.

47 Nimelt on akti õiguslik alus, mille sobivust hinnatakse vastavalt objektiivsetele asjaoludele, mille hulka kuuluvad õigusakti eesmärk ja sisu, see, mis määrab kindlaks kohaldamisele tulla võivad protokollid, mitte vastupidi (22. oktoobri 2013. aasta kohtuotsus komisjon *vs*. nõukogu, C-137/12, EU:C:2013:675, punkt 74).

48 Mis esimesena puudutab ELL artiklit 50, mis on võetud väljaastumislepingu õiguslikuks aluseks, siis nähtub selle artikli lõigetest 2 ja 3, et väljaastumise menetlus koosneb esiteks Euroopa Ülemkogule väljaastumise kavatsusest teatamisest, teiseks läbirääkimistest ja sellise lepingu sõlmimisest, milles sätestatakse riigi väljaastumise kord, võttes arvesse tema ja liidu tulevaste suhete raamistikku, ning kolmandaks nimetatud lepingu jõustumise kuupäeval liidust tegelikult väljaastumisest või lepingu puudumisel kahe aasta möödumisel Euroopa Ülemkogule väljaastumisteate esitamisest, kui kokkuleppel asjaomase liikmesriigiga ei otsusta Ülemkogu ühehäälselt seda tähtaega pikendada (10. detsembri 2018. aasta kohtuotsus Wightman jt, C-621/18, EU:C:2018:999, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika).

49 Sellest järeldub, et ELL artiklil 50 on kaks eesmärki: esiteks sätestada liikmesriigi suveräänne õigus liidust välja astuda ja teiseks kehtestada menetlus, mis tagab, et väljaastumine toimub korrakohaselt (10. detsembri 2018. aasta kohtuotsus Wightman jt, C-621/18, EU:C:2018:999, punkt 56).

50 Just selle eesmärgi tõhusaks saavutamiseks annab ELL artikli 50 lõige 2 liidule ainupädevuse pidada läbirääkimisi ja sõlmida leping, milles sätestatakse väljaastumise kord, kuna selle lepinguga reguleeritakse kõikides aluslepingute kohaldamisalasse kuuluvates valdkondades kõiki liidu ja liidust väljaastuva riigi eraldamisega seotud küsimusi.

51 Selle pädevuse alusel sai liit seega pidada läbirääkimisi ja sõlmida väljaastumislepingu, mis muu hulgas näeb suhetes Ühendkuningriigiga ette liidu *acquis*' olulise osa kohaldamise jätkumise, et vähendada ebakindlust ja võimalikult suures ulatuses piirata häireid, mida põhjustab asjaolu, et väljaastumiskuupäeval kaotavad aluslepingud väljaastuva riigi suhtes kehtivuse, nagu nähtub Euroopa Ülemkogu 29. aprilli 2017. aasta erakorralisel koosolekul – mis toimus pärast seda, kui Ühendkuningriik oli ELL artikli 50 alusel oma teate esitanud – vastu võetud suuniste punktist 4.

52 Täpsemalt on väljaastumise lepingu artiklis 127 ette nähtud, et kui selles lepingus ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes ja tema territooriumil üleminekuperioodil liidu õigust, mille osa on raamotsus 2002/584. Lisaks kohaldatakse vastavalt nimetatud lepingu artikli 185 neljandale lõigule seda raamotsust suhetes Ühendkuningriigiga selle lepingu artikli 62 lõike 1 punktis b nimetatud olukordades.

53 Lisaks, nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktides 52 ja 53, võib rahvusvaheliste lepingute sõlmimise menetlus, mis on ette nähtud ELTL artiklis 218, olla kokkusobimatu ELL artikli 50 lõigetes 2 ja 4 ette nähtud menetlusega, näiteks seetõttu, et ELTL artikli 218 kohaselt sõlmib nõukogu lepingu ühehäälselt, mitte aga – nagu see on väljaastumislepingu sõlmimisel – kvalifitseeritud häälteenamusega ja pealegi ilma väljaastuva liikmesriigi esindaja osalemiseta.

54 Kuna aga väljaastumisleping on mõeldud hõlmama kõiki käesoleva kohtuotsuse punktis 50 nimetatud valdkondi ja küsimusi ning kuna ELL artikli 50 lõikele 2 ei saa lisada õiguslikke aluseid, mis näeksid ette menetlused, mis on kokkusobimatud nimetatud artikli lõigetes 2 ja 4 ette nähtud menetlusega (vt selle kohta 2. septembri 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* nõukogu (leping Armeeniaga), C-180/20, EU:C:2021:658, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika), siis tuleb järeldada, et ainult ELL artikkel 50, kui õiguslik alus, mis on autonoomne ja sõltumatu mis tahes muudest aluslepingutes ette nähtud õiguslikest alustest, saab väljaastumislepingus tagada kõigi nende aluslepingute kohaldamisalasse kuuluvate valdkondade ühetaolise käsitlemise, võimaldades tagada, et väljaastumine toimub korrakohaselt.

55 Veel tuleb täpsustada, et väljaastumislepingu artikli 62 lõike 1 punktis b on silmas peetud meetmeid, mis olid Iirimaa territooriumil enne selle lepingu jõustumist siduvad. ELTL artikli 82 lõike 1 teise lõigu punkti d lisamine väljaastumislepingu materiaalõiguslike aluste hulka tekitaks ebakindlust, kuna sellest tuleneva protokolli (nr 21) kohaldatavuse tõttu koheldaks Iirimaad – kes on otsustanud, et Euroopa vahistamismääruse kord on talle siduv, sealhulgas Ühendkuningriigi suhtes – nii, nagu ta ei oleks kunagi selles korras osalenud. Selline olukord oleks raskesti ühitatav käesoleva kohtuotsuse punktis 51 välja toodud eesmärgiga vähendada ebakindlust ja piirata häireid, et väljaastumine toimuks korrakohaselt.

56 Seega, kuna ELL artikli 50 lõige 2 on väljaastumislepingu sõlmimiseks ainus sobiv õiguslik alus, ei saa protokolli (nr 21) sätteid selles kontekstis kohaldada.

57 Teisena, mis puudutab ELTL artiklit 217, mis on kaubandus- ja koostöölepingu õiguslik alus, siis on Euroopa Kohus juba täpsustanud, et see annab liidule pädevuse tagada oma kohustuste täitmine kolmandate riikide suhtes kõigis EL toimimise lepinguga hõlmatud valdkondades (18. detsembri 2014. aasta kohtuotsus Ühendkuningriik *vs.* nõukogu, C-81/13, EU:C:2014:2449, punkt 61 ja seal viidatud kohtupraktika).

58 Selle sätte alusel sõlmitud lepingud võivad seega sisaldada eeskirju kõigi liidu pädevusse kuuluvate valdkondade kohta. Kuna aga liidul on ELTL artikli 4 lõike 2 punkti j alusel EL toimimise lepingu kolmanda osa V jaotise suhtes jagatud pädevus, võib sellesse pädevusvaldkonda kuuluvaid meetmeid lisada ELTL artikli 217 alusel sõlmitud assotsiatsioonilepingusse, nagu seda on kaubandus- ja koostööleping.

59 Kuna vaidlust ei ole selles, et kaubandus- ja koostöölepingu kolmanda osa VII jaotisega kehtestatud loovutamismehhanism, mida kohaldatakse selle lepingu artiklis 632 viidatud Euroopa vahistamismääruste suhtes, kuulub tõesti sellesse pädevusvaldkonda, siis tuleb analüüsida, kas sellise mehhanismi lisamine assotsiatsioonilepingusse nõuab lisaks sellise konkreetse õigusliku aluse lisamist nagu ELTL artikli 82 lõike 1 teise lõigu punkt d.

60 Sellega seoses on Euroopa Kohus tõesti otsustanud, et nõukogu võib ELTL artikli 217 alusel võtta assotsiatsioonilepingu raames vastu õigusakti vaid tingimusel, et see õigusakt on seotud liidu eripädevusse kuuluva valdkonnaga ja põhineb ühtlasi sellele valdkonnale vastaval õiguslikul alusel (vt selle kohta 18. detsembri 2014. aasta kohtuotsus Ühendkuningriik *vs.* nõukogu, C-81/13, EU:C:2014:2449, punkt 62).

61 See nõue sõnastati siiski kohtuasjas, kus küsimus ei olnud assotsiatsioonilepingu sõlmimises, vaid otsuse vastuvõtmises liidu nimel võetava seisukoha kohta sellise lepinguga loodud organis. Ent nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 70, oli konkreetse õigusliku aluse lisamine selles erilises kontekstis – nimelt ELTL artikli 218 lõigete 8 ja 9 kohaselt kvalifitseeritud häälteenamusega ja Euroopa Parlamendi osaluseta vastuvõetava otsuse puhul – vajalik tagamaks, et ei hiilita mööda asjaomast valdkonda puudutavatest rangematest menetlusnõuetest.

62 Kuna niisuguse lepingu nagu kaubandus- ja koostööleping sõlmimine ei puuduta aga ühte konkreetset tegevusvaldkonda, vaid vastupidi ulatuslikku liidu pädevusvaldkondade kogumit liidu ja kolmanda riigi vahelise assotsiatsiooni loomiseks, ning kuna see sõlmimine nõuab igal juhul vastavalt ELTL artikli 218 lõike 6 teise lõigu punkti a alapunktile i ja artikli 8 teise lõigu esimesele lausele ühehäälsust ja Euroopa Parlamendi heakskiitu, siis ei ole sellisel lepingu sõlmimisel mingit ohtu, et rangematest menetlusnõuetest hiilitakse mööda.

63 Tuleb täiendavalt märkida, et vajadust lisada EL toimimise lepingu kolmanda osa V jaotisesse kuuluv eraldi õiguslik alus nendele assotsieerimislepingu sätetele, mis kuuluvad selle jaotisega hõlmatud liidu pädevusse, ei saa tuletada ka Euroopa Kohtu praktikast, mille kohaselt peab erandina õigusakt, millega taotletakse mitut lahutamatult seotud eesmärki või reguleeritakse mitut lahutamatult seotud valdkonda, ilma et mõni neist oleks teisega võrreldes kõrvaline, põhinema vastavatel erinevatel õiguslikel alustel (vt selle kohta 2. septembri 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* nõukogu (leping Armeeniaga), C-180/20, EU:C:2021:658, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika).

64 Sellega seoses on Euroopa Kohus arengukoostöö lepingute kohta otsustanud, et nõue, et niisugune leping põhineks ka mõnel muul sättel kui selle üldine õiguslik alus iga kord, kui see puudutab konkreetset valdkonda, muudaks praktikas sisutühjaks selles üldises õiguslikus aluses ette nähtud pädevuse ja menetluse (vt selle kohta 2. septembri 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* nõukogu (leping Armeeniaga), C-180/20, EU:C:2021:658, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika).

65 Need kaalutlused kehtivad *mutatis mutandis* ka assotsiatsioonilepingute suhtes, mille eesmärgid on määratletud laiemalt selles mõttes, et nende saavutamiseks vajalikud meetmed puudutavad suurt hulka liidu pädevusvaldkondi.

66 Just nii on see kaubandus- ja koostöölepingu puhul, kuna – nagu märkis nõukogu oma seisukohtades – selleks, et tagada lepingupoolte vahel õiguste ja kohustuste õiglane tasakaal ning 27 liikmesriigi ühtsus, pidi kaubandus- ja koostöölepingul olema piisavalt ulatuslik kohaldamisala.

67 Arvestades kaubandus- ja koostöölepingu ulatuslikku kohaldamisala, selle vastuvõtmise konteksti ja ühemõttelisi avaldusi, mille on esitanud kõik Ühendkuningriigi liidust väljaastumise üle peetavatest läbirääkimistest osa võtnud institutsioonid ja liikmesriigid, on sellesse lepingusse peale mitmete teiste liidu õiguse valdkondade eeskirjade ja meetmete ka EL toimimise lepingu kolmanda osa V jaotisega hõlmatud sätete lisamine seega kooskõlas nimetatud lepingu üldise eesmärgiga, milleks on luua alus pooltevahelistele laiaulatuslikele suhetele heaolu ja heanaaberlikkuse alal, mida iseloomustavad tihedad ja rahumeelsed suhted ja mis põhinevad koostööl poolte sõltumatust ja suveräänsust austades.

68 Selle eesmärgi poole püüdlemine aitab kaasa selle lepinguga kehtestatud loovutamismehhanismi toimimisele, kuna lepinguosalised on lepingu põhjenduses 23 märkinud, et nende koostöö muu hulgas kuritegude avastamise, uurimise ja nende eest vastutusele võtmise ning kriminaalkaristuste täideviimise valdkonnas võimaldab tugevdada Ühendkuningriigi ja liidu julgeolekut. Sellest järeldub, et kaubandus- ja koostöölepingut ei saa käsitada nii, et sellel on mitu eesmärki või mitu koostisosa käesoleva kohtuotsuse punktis 63 viidatud kohtupraktika tähenduses.

69 Järelikult võidi kaubandus- ja koostöölepingus sisalduvaid norme, mis käsitlevad isikute loovutamist vahistamismääruse alusel, eelkõige selle artiklit 632, mis käsitleb nende eeskirjade kohaldamist olemasolevate Euroopa vahistamismääruste suhtes, lisada sellesse lepingusse pelgalt ELTL artikli 217 alusel, ilma et selles suhtes kohaldataks protokolli (nr 21) sätteid.

70 Kõike eeltoodut arvesse võttes tuleb eelotsuse küsimusele vastata, et ELL artiklit 50, ELTL artiklit 217 ja protokolli (nr 21) tuleb tõlgendada nii, et väljaastumislepingu artikli 62 lõike 1 punkt b koostoimes selle lepingu artikli 185 neljanda lõiguga ning koostöö- ja kaubanduslepingu artikkel 632 on Iirimaale siduvad.

Kohtukulud

71 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

ELL artiklit 50, ELTL artiklit 217 ning EL lepingule ja EL toimimise lepingule lisatud protokolli (nr 21) Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes tuleb tõlgendada nii, et Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu artikli 62 lõike 1 punkt b koostoimes selle lepingu artikli 185 neljanda lõiguga ning ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu artikkel 632 on Iirimaale siduvad.

Allkirjad